

ÎNȚIMPINÎND

A 40-a ANIVERSARE A
PARTIDULUI

AUTORI

REGIZORI

ACTORI

TEATRE

DESPRE MUNCA

ȘI PROIECTELE LOR

T

eatrul nostru și slujitorii lui sînt în plin efort de a da viață marilor sarcini pe care Congresul al III-lea al partidului le-a trasat oamenilor muncii și oamenilor artei. Aceste sarcini presupun, în mod organic, întărirea înaltei funcții care revine artei dramatice în creșterea și educarea oamenilor muncii, spre identificarea intereselor lor particulare cu interesele generale ale construcției socialiste în țara noastră, spre dăruirea lor întreagă acestei opere. Ele presupun cunoașterea adîncă a realităților acestei construcții, în stadiul actual, a perspectivelor ei, a elanurilor și eroismului, a realizărilor și frămîntărilor poporului muncitor, a psihologiei lui transformate și în continuă transformare.

Lupta între nou și vechi, și indeosebi, lupta pentru afirmarea și puritatea ideologiei marxist-leniniste în gândirea și în morala oamenilor noi, ce se construiesc pe sine construind socialismul, lupta împotriva rămășițelor ideologiei burgheze și pentru lichidarea acestora, lupta pentru întărirea lagărului socialist și pentru afirmarea prestigiului său sporit în lume, pentru pace și libertatea popoarelor — iată câteva din obiectivele majore care caracterizează deopotrivă viața și munca oamenilor muncii, ca și mișcarea noastră teatrală de azi. Atingerea acestor obiective este stimulată în lunile acestea de apropiata aniversare a 40 de ani de la întemeierea partidului nostru.

Istoria acestor ani, glorioasă prin tot ce a însemnat ea eroism, jertfă, atașament neabătut față de cauza poporului, este în același timp pilduitoare și îmbărbătează pe omul muncii, pe omul artei, în eforturile sale, îi dă un spor de elan în realizări, îl determină să întîmpine acest eveniment pe măsura mării lui semnificații.

Hotărîrea C.C. al P.M.R. cu privire la sărbătorirea acestei glorioase aniversări și Directivele adresate tuturor organelor și organizațiilor de partid, sindicale, ale U.T.M., cu privire la criteriile principale ale întrecerii socialiste în cinstea aniversării, au generat un climat entuziast de creație în rîndul oamenilor de artă. Scriitorii și colectivele teatrale se pregătesc să cinstească marea sărbătorire avînd în față obiectivul concret al Decadei dramaturgiei originale.

Am crezut de aceea util să încercăm a cunoaște și înfățișa câteva din aspectele, foarte cuprinzătoare, ale activității, proiectelor, realizărilor în curs și perspectivelor de creație ale scriitorilor și oamenilor de teatru, însuflețiți de puternicul avînt creator care a cuprins întregul nostru popor muncitor.

CONȘTIINȚA COMUNISTĂ ÎN REFLECTAREA ACTUALITĂȚII

Munca creatoare a dramaturgilor este în chip firesc centrată în jurul realităților și problemelor construcției socialismului, așa cum ele apar luminate de marile învățăminte ale istoriei de luptă și victorii a partidului. Asemenea învățăminte au fost în mod nemijlocit puse în valoare de piese ca Întoarcerea de Mihai Beniuc, Oameni care tac, de Al. Voitin, Cînd scapătă luna de Horia Stancu, care trebuie considerate nu ca simple evocări, ci ca adevărate demonstrații pentru îmbogățirea spiritului de partid în conștiința oamenilor. Ele se completează în perspectivă cu noi piese de aparență evocare (în fond, de dezbateră a actualității în lumina trecutului), cum sînt Vis împlinit de Lucia Demetrius, Primăvară timpurie de Aurel Mihale, Marele fluviu își adună apele de Dan Tărchilă și altele.

Al. Voitin ne-a făcut cunoscut că lucrează în momentul de față la Oamenii înving, piesă care continuă pe cea reprezentată la Național și pe care autorul intenționează s-o termine înainte de sfîrșitul anului. Dacă Oamenii care tac surprinde un moment din viața și lupta ilegală a comuniștilor, Oamenii înving tratează evenimentele de la 23 August 1944, mai precis insurecția armată, condusă de comuniști, din noaptea de 22 spre 23 August 1944. Se vor reîntîlni în această lucrare personaje din prima piesă: Axinte, Rada, studentul Mihai. Schița noii piese e terminată și primele scene scrise. În linii mari, Al. Voitin și-a prefigurat planul a încă două lucrări, una privind momentul naționalizării (Oamenii sînt oameni), și cealaltă, ajungînd pînă în actualitatea imediată (Oamenii sub stele). O tetralogie, așadar, în întregime închinată luptei comuniștilor și partidului pentru socialism și fericire.

La baza multelor lucrări inspirate direct din realitățile noastre de astăzi, din „sursa inepuizabilă“ care este „avîntul uriaș al forțelor creatoare ale poporului“ se află puternicul suflu eroic, marea cunoaștere a sensului istoriei, convingerea neabătută în victoria cauzei clasei muncitoare, de care au dat dovadă comuniștii de-a lungul celor 40 de ani.

Mihai Beniuc. În mijlocul echipei artistice a Casei de cultură din Sebiș, raionul Gurahonț, regiunea Crișana

Mihai Beniuc lucrează, de pildă, la o piesă: Autorul moral, care va dezbate o problemă de etică comunistă, problema răspunderii comunistului față de colectivul cărui îi aparține; Aurel Baranga închină noua lui piesă, Gloria, în curs de elaborare, luptei pentru însușirea tehnicii celei mai înaintate în industria noastră. Al Mirodan s-a inspirat în scrierea piesei Căutătorii de comori, dintr-o inițiativă patriotică a tineretului din uzinele „Ernst Thälmann”; Ochiul albastru al lui Paul Everac înfățișează oamenii și faptele care au ridicat Hidrocentrala de la Bicaz. La piese noi lucrează scriitorii M. Davidoglu, Dorel Dorian, Titus Popovici, Al. I. Ștefănescu, Ion Istrati, și nenumărați alții. Toate acestea vorbesc — dacă ținem seama de mărturisirile făcute de unii dintre autorii lor — despre un orizont mult mai larg de cunoaștere, despre modalități artistice noi, corespunzătoare și fructificate de conținutul de viață reflectat în operele respective.

LEGĂTURA CU VIAȚA —
CONDITIA ÎNNOIRII CONTINUE
A CREAȚIEI DRAMATICE

Horia Lovinescu

Horia Lovinescu, de pildă, își denumeste piesa la care lucrează, o piesă „de toate zilele” și socotește că specificul ei rezidă în faptul că e scrisă astăzi, după 16 ani de la Eliberare. Ce înseamnă, printre altele, acest specific? Horia Lovinescu consideră că însăși viața și, prin urmare, reflectarea ei veridică pe scenă au determinat o evoluție, un progres în scrisul dramatic, și în sensul

că au fost depășite acele piese în care numărul comuniștilor era restrîns. A reflecta realitatea actuală înseamnă, pentru Horia Lovinescu, a aduce pe scenă în una și aceeași piesă, dacă nu unanimitatea, în orice caz, majoritatea personajelor avînd calitatea de comuniști, cu însușirile și lipsurile lor, așa cum ni-i înfățișează viața de toate zilele. Pe de altă parte, autorul Surorilor Boga socotește că viața și problemele personale ale acestor eroi nu pot fi privite izolat, și de aici, necesitatea de a profila destinul dramatic al personajelor pe un fond social care, în cazul piesei în lucru, este uzina.

Interesant de relevant, din cele ce ne-a mărturisit Horia Lovinescu, este faptul că a sesizat deplasarea accentului și greutateii specifice în piesa de teatru, spre oamenii cu trăsăturile cele mai noi.

NU O IMAGINE GENERALĂ, CI INDIVIDUALIZAREA ARTISTICĂ A OMULUI NOU

Paul Everac

Îată o lecție a vieții, pe care dramaturgii încep s-o aplice în practica lor scriitoricească. În adevăr, lecția aceasta o urmează și Paul Everac, a cărui ultimă lucrare dramatică, Ochiul albastru, oglindește aspecte ale amplelor transformări revoluționare din țara noastră — așa cum ele se răsfrîng din construirea marii Hidrocentrale de la Bicaz — și influențele lor hotărîtoare în conștiința constructorilor ei.

La această piesă — ne spune Paul Everac — am dus o muncă mai ordonată și mai sistematică decît în primele mele lucrări. Am locuit mai mult timp la Bicaz, atît anul trecut cît și anul acesta; faptul acesta m-a ajutat să culeg un bogat material documentar. Problema cea mai dificilă în construcția piesei a fost nu dezvoltarea unui simbul dramatic, ci selectarea materialului dramatic necesar, dintr-un abundent material de viață. Piesa îmi apare, de altfel, și acum, în faza încheierii ei, încă foarte încărcată, căci e greu să pui semnul egalității între selecție și abandonare, atunci cînd te afli în fața unei avuții „documentare“, de prețurile celeia întîlnite de mine. (Mi-am îngăduit, de aceea, să nu las pierdute aflările mele de la Bicaz și să încerc și un scenariu de film despre Hidrocentrală.)

Consider că sarcina dramaturgului este să fie ancorat în realitate și să reflecte noul din viața noastră, contribuind, pe măsura posibilităților sale, la întărirea acestui nou. Nu mai pot concepe munca mea de creație fără un contact cît mai strîns cu viața. De aceea, în afară de plecările mele în documentare propriu-zisă, mă bucur să pot avea o legătură permanentă cu o întreprindere din București, căci contactul permanent și sistematic cu viața oamenilor muncii ni se arată extrem de profitabil, dincolo de actul documentării faptice, pentru cunoașterea omului nou, a psihologiei și mentalității sale, și, de aici, pentru individualizarea artistică a unor tipuri despre care aveam pînă acum doar o imagine generală.

Multitudinea de fapte, de oameni și de procese de conștiință, pe care scriitorul le întâlnește în viața lui de fiecare zi și care devin material al creației sale, oferă și lui Dorel Dorian prilejul unor reflecții pe marginea propriei experiențe scriitoricești și a noii lucrări, aflate în curs de încheiere.

Dorel Dorian

EROII AU EVOLUAT, TRĂIND AZI ÎN PLIN MERS SPRE MÎINE...

De aproape doi ani lucrez la o piesă... Aceeași piesă și mereu totuși alta. Nu s-a schimbat, e drept, nici locul acțiunii — noua regiune petroliferă a Olteniei — n-am renunțat la nici una din datele așa-zis „primare“ ale conflictului, și nici măcar, la „învechita“ formulă a cazurilor-limită, a conflictelor surprinse în momentul lor culminant. Eroii însă au evoluat... Au devenit alții! Mai exact, cred, au devenit ceea ce s-ar fi convenit și ceea ce aș fi vrut să fie de la bun început: încercînd să trăiască nu „cîndva“, în imprecisa și comoda formulă „anii noștri“, ci, trăind cu adevărat azi, în plin mers spre mîine, în noua etapă a desăvîrșirii construirii socialiste, partinitatea devenindu-le o trăsătură intrinsecă, organică, definindu-se fiecare în parte ca erou — și comunist — în acțiune, în plină confruntare. Dar nu numai atît: eroii piesei au devenit alții, pentru că, activînd — din „vina“ conflictului — pe tărîmul complex al lichidării înfrîuririlor educației burgheze din conștiința oamenilor, au simțit ei înșiși nevoia — firește și autorul — să depășească momentul finalurilor sentențioase, moralizatoare, și să solicite în piesă, ca și în viață, noile forme, obștești, de influențare a celor ce încalcă normele vieții sociale, apelînd în primul rînd la judecata opiniei publice, a colectivității. Și pentru că tot am început să vorbesc de eroii piesei: am încercat să reflect, firește, în acțiune, minunatul lor eroism, cotidian, adesea nespectaculos, dar nu mai puțin bogat în semnificații, eroismul — cu alte cuvinte — înțeles ca o dăruire a vieții pe parcursul unei întregi vieți. Firește că acest eroism cotidian nu exclude — nici în piesă — accepția eroismului ca dăruire a vieții într-o singură clipă, într-un moment culminant al dramei... Dar prea multă teorie! Fapt cert rămîne doar că reflectarea veridică a vieții impune și în dramaturgie lărgirea „ariei“ eroului pozitiv, și implicit, noi delimitări și regrupări de forțe — mă refer în primul rînd la lista personajelor antrenate în conflict — în funcție de gradul de înțelegere și apreciere a noului, de participarea mai mult sau mai puțin activă la lupta dintre vechi și nou. Eroismul — ca și accepția eroismului — va diferi de la unul la altul, după cum va diferi și modul lor de înțelegere a vieții. A fost nevoie însă, pentru aceasta, de un contact mai îndelungat cu adevărații eroi ai piesei — cei care mi-au inspirat-o —, documentarea încetînd să mai însemne numai cunoașterea vieții, ci și trăirea și retrăirea, înzecită ca intensitate, a conflictului. Am reușit sau nu, rămîne de văzut... Sper, totuși, ca la apariția acestor rînduri, piesa să fie predată vreunui teatru, și autorul „eliberat“ de situația de a vorbi el însuși despre încercările sale.

Mi-am mai propus cîndva, e drept — și n-am renunțat întrutotul — să realizez un ciclu de piese într-un act, cu mereu aceiași eroi, surprinși în cele mai diferite situații de viață, conflictele fiind inspirate din actualitate și — hai să mă laud! —

încercînd să fie uneori și de stringentă actualitate. În sfîrșit, un ciclu de piese pledînd pentru combativitate, vîgilență, spirit de răspundere, combătînd mediocritatea, rutina, inerția, în numele unei continue nemulțumiri a fiecărui erou față de el însuși, de pe pozițiile a ce ar putea și ar trebui să devină. Dificultatea cea mare a unor astfel de piese — în afara descoperirii conflictelor înseși și a dezbaterii lor complexe, convingătoare, partinice — constă în realizarea unui anumit firesc și a unei mari simplități în tratare. De aci, poate — mulțumită acestui firesc —, ar rezulta și formule artistice oarecum diferite, cu un pronunțat caracter agitator. Firește, există o rezervă... Procesul îndelungat al formării conștiinței socialiste nu poate fi „îngrămădit” în limitele a 15—20 de pagini. Dar piesele acestea nici nu-și propun decît să marcheze începutul procesului, să reflecte acea hotărîre intimă care semnifică pentru fiecare personaj, definitiv și definitiv, începutul schimbării și — dacă se poate, cu atît mai bine — momentul saltului calitativ. Iar în cazul în care, pe parcurs, vreunul dintre conflicte va protesta împotriva limitelor impuse de piesa într-un act — ce să fac? — voi încerca să fiu concesiv...

Am convingerea că aceste piese s-ar dovedi utile brigăzilor artistice de agitație și echipelor de amatori din întreprinderi... Iar dacă vreun teatru va considera că, grupînd trei-patru piese într-un act, s-ar putea realiza un spectacol, firește că m-ar bucura... Dar nu, și despre asta, tot după terminarea lor...

Din ansamblul noii recolte dramatice, la care ne putem aștepta într-un viitor apropiat, ne apare peisajul material și spiritual al realităților construcției socialiste în țara noastră, ca și al variatelor modalități stilistice pe care ele le generează. Totuși, nu putem să nu semnalăm, privind problematica și tematica generală a acestor lucrări, că în afara piesei Milionarii de Ion Istrati, un sector important, acel al gospodăriilor agricole colective — care au început de mult să domine în lumea satelor, prin tot ce contribuie ele material și spiritual la creșterea bunăstării și înnoirea sufletească a țaranului —, nu apare în suficientă măsură în preocupările creatoare ale dramaturgiei și teatrului nostru. Scriitorii noștri, ca și conducerea teatrelor, trebuie să sesizeze că în stadiul actual, problemele construirii socialismului la sate au încetat de mult să se limiteze la acelea pe care dramaturgia noastră inspirată de transformarea socialistă a agriculturii le-a consemnat pînă acum: lupta împotriva chiaburului, șovăiala mijlocașului etc. Că ele sînt de o complexitate, de o nouitate și o forță dramatică ce nu pot fi ușor trecute cu vederea de privirile unui creator de artă ce se apropie de ele.

ACTUL ARTISTIC NU POATE FI ÎNTELES DESPRINS DE VIATA CETĂTENEASCĂ

Este firesc, în această ambianță de fierbinte clocot creator, ca și ceilalți oameni de teatru — regizorii, actorii, în general colectivele teatrelor și conducerea lor — să fie preocupați în mod serios de felul în care se vor prezenta la Decada dramaturgiei originale și, prin aceasta, de felul în care vor întîmpina marele eveniment al aniversării. Grija pentru o continuă creștere a nivelului artistic

Radu Belgan, discutînd cu inginerul Ștefan Rădvan, unul din constructorii docurilor viitorului Combinat Siderurgic de la Galați

se însoțește la oamenii de teatru, de dorința de a cunoaște tot mai bine viața și de a lega tot mai strînse relații cu masele muncitoare, cu preocupările, cu munca lor. Actul artistic nu mai poate fi înțeles pentru ei, desprins de viața cetățenească, dezlegat de cunoașterea vieții poporului.

Sînt în acest sens semnificative cuvintele lui Radu Beligan, deputat în Marea Adunare. Națională, directorul Teatrului de Comedie din București.

La fel cu toți oamenii muncii din patria noastră, întîmpin cea de a 40-a aniversare a partidului nostru, muncind, muncind intens, atît pe plan profesional cît și pe plan obșteșc, fiindcă nu pun nici un hotar, nu vād nici o deosebire între aceste activități. Eu consider că aceste două planuri ale activității mele se conjugă într-o simbioză desăvîrșită, și fie că sînt pe scenă, fie în mijlocul oamenilor muncii,

Pe amplasamentul marelui Combinat Siderurgic de la Galați :
un grup de ziaristi, scriitori și actori ai Teatrului de Comedie,
în frunte cu Radu Beligan, în documentare

mă domină același sentiment de răspundere pentru ceea ce fac. În ultima vreme legăturile cu viața au crescut mult. Am călătorit prin țară, prin orașe și sate, și am avut revelații multiple, într-un cuvînt, am realizat apropierea mai strînsă de „teren”, fapt care va contribui, fără îndoială, la îmbogățirea conținutului profesiei mele. Cînd interpretez pe scenă destinul Celebrului 702, consider că realizez și o muncă obștească, făcînd cunoscut oamenilor noștri, strivitorul mod de viață american, legile sale violente și inumane. Totodată, oamenii pe care i-am cunoscut, activiștii de partid, președinții de gospodării colective, țărani muncitori mi-au deschis orizonturi mari, mărturisesc — înainte doar teoretic bătute — asupra nivelului înaintat de gîndire al contemporanilor noștri, oamenii noi ai zilelor noastre.

Am fost de-a dreptul impresionat de maturitatea politică, de orizontul larg de gîndire al acestor activiști de partid și activizatori ai conștiințelor, care duc o muncă eroică și zilnică, pentru construirea societății socialiste în țara noastră...

Actorii constituiți în brigăzi teatrale, care colindă regiunile cele mai îndepărtate, prezentînd unui public proaspăt, lucrări corespunzătoare setei lui de frumos, ca și setei lui de a cunoaște; turneele teatrelor, și în ultima vreme exemplul Teatrului de Comedie, care s-a deplasat cu un colectiv de scriitori, ziariști și actori, pe unul din cele mai importante șantiere ale planului nostru șesenal — Combinatul Siderurgic de la Galați — pentru a descoperi acolo simburile unui viitor spectacol agitatoric, toate acestea sînt vrednice de semnalat ca elemente noi în procesul continuu de reciprocă înriurire dintre realitate și artă. În adevăr, Lucian Giurchescu, regizor la Teatrul de Comedie, vorbindu-ne despre această inițiativă, luată în vederea participării teatrului la Decada dramaturgiei originale, se ocupă și de consecințele ei firești în creația colectivului și a scriitorilor de teatru:

Această acțiune de a surprinde actualitatea în ce are ea mai inedit, mai nou, constituie o preocupare permanentă a colectivului nostru.

Teatrul își propune de asemenea să formeze o echipă de dramaturgi, legați de colectivul nostru, neexcluzînd, bineînțeles, posibilitatea pentru oricare alt scriitor de a colabora cu noi. Vrem să promovăm cît mai mulți tineri, să îndrumăm cît mai multe condeie talentate pe calea scrisului dramatic; să căutăm, să scoatem la lumină, să „consacrăm“ cît mai multe talente care nu și-au încercat încă forțele în domeniul dramaturgiei.

În altă ordine de idei, pe planul spectacolului, sîntem preocupați de realizarea unei cît mai mari expresivități scenice. Sîntem în căutarea acelor mijloace de comedie care să exprime cît mai pregnant ideea piesei și caracterul personajelor. Pentru aceasta vrem să folosim tot arsenalul de mijloace de care dispune comedia, fără a disprețui sau neglija nici unul dintre ele. Personal, vreau să realizez un contact cît mai direct și continuu cu sala, solicitînd o cît mai activă participare a spectatorului la evenimentele de pe scenă, să-l „oblig“, concomitent cu judecarea eroilor piesei, la un proces de autojudecare a sa, în funcție de cerințele contemporaneității.

SĂ DĂM SCENEI MĂREȚIA ACTUALITĂȚII!

Pentru realizarea unor spectacole cît mai eficiente, în raport cu înalta semnificație a aniversării, unele teatre depun de pe acum eforturi pentru încheierea unei cît mai strînse legături cu autorii, pentru asigurarea unor cît mai valoroase texte dramatice, în stare să capete, la Decada dramaturgiei originale, o expresie scenică de mare ținută artistică.

În tendința de relevare a grandiosului, agitatoricului și înălțătorului în spectacol, se înscrie și strădania lui Horea Popescu, care va pune pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R. piesa *Ochiul albastru*.

Acum, în lunile din preajma aniversării partidului — ne spune regizorul — sînt prins cu trup și suflet în munca de montare a piesei *Ochiul albastru*, cu care teatrul meu va participa la entuziasmul și bucuria generală. Paul Everac aduce în ultima sa piesă o pasionată confruntare între nou și vechi, axîndu-și tematica și acțiunea pe anii aspri, dar bogați în împliniri, ai construirii Hidrocentralei de la Bicaz. Se înfruntă aici rutina cu progresul, prejudecata sau superstiția cu gîndirea limpede și înaintată. Personal, vîd în *Ochiul albastru* un fel de epopee a Bicazului, o epopee, în care se împletesc nenumărate destine, și pe care autorul a vrut s-o trateze pe trei filoane paralele, urmărind transformarea unor tineri muncitori, a unor țărani și a unor intelectuali, prin contactul lor cu șantierul.

Use de obicei, cînd vorbim de *epopee*, ne gîndim la nararea unor fapte consumate de mult în istorie, eroii acestor fapte căpătînd un anumit nimb, care se traduce și într-un limbaj mai mult sau mai puțin retoric. Din vechiul concept de *epopee* voi căuta să rețin îndeosebi grandiosul, planurile și desfășurările ample. Dimpotrivă, în ce privește limbajul scenic, voi căuta să mă apropiez cît mai mult de autenticitatea caracterelor și situațiilor dramatice culese aproape pe viu de către autor. Așadar, m-aș angaja să aduc dimensiunile de *epopee* ale zilei de azi în spectacol, cadrul istoric fiind al strictei contemporaneități.

În termeni scenici, voi încerca să asigur spectacolului o mare amplitudine și respirație, voi încerca să fac mereu prezent fondul social — marea hidrocentrală — pe care se profilează eroii contemporani ai lui Everac. Îmi dau seama că sarcina e grea și însăși construcția piesei mă va obliga la o susținută „cavalcadă“ pe trei planuri, în trei medii diferite, aproape paralele. Mi-au trecut și îmi trec prin minte multiple soluții scenice, dintre care dezvălui deocamdată una singură: mă gîndesc să întăresc factura dorită a spectacolului prin comentariul și prin intervenția în acțiune a unui cor. Dar această sarcină aș încredința-o unei orchestre (simfonice sau semisimfonice, așezată cu tot volumul ei pe scenă), care să facă parte integrantă din spectacol, împlinind în același timp două funcții: de comentariu „coral“ și ilustrare muzicală. Elaborarea partiturii muzicale cu o funcție atît de însemnată a fost încredințată compozitorului Theodor Grigoriu, și am convingerea că rezultatul va fi cel scontat.

Dar, dincolo de orice soluție ingenioasă și expresivă, mă voi declara mulțumit de munca desfășurată abia atunci cînd spectatorul va fi profund mișcat și mobilizat de învățătura pe care va putea s-o tragă din *Ochiul albastru*, reținînd lecția de muncă, de transformare a conștiințelor spre o treaptă superioară, de fierbinte patriotism, pe care ne-au oferit-o minunații constructori de la Bicaz.

FUNȚIA EDUCATIVĂ A INTERPRETULUI...

Preocupările pasionate pentru împlinirea artistică a creației scenice, stimulate de elanul general către creșterea calitativă a actului creator și afirmarea măiestriei, stau în egală măsură și în atenția interpreților noștri. De pildă, Ștefan Ciubotărașu, interpretul de neuitat al soldatului Șadrin și al comunistului Dănilă Bulz, socotește aniversarea partidului „nu numai un eveniment personal, de bucurie restrînsă la propria sferă de activitate și realizări“.

Evenimentul — *ne spune Ștefan Ciubotărașu* — este al întregului popor, iar realizările obținute pe plan de artă și de teatru nu sînt decît o infimă parte din mărețul ansamblu de cuceriri, pe care le-a dobîndit poporul condus de partid. O contribuție personală modestă voi căuta să aduc prin interpretarea personajului Mastacan din comedia *Prietena mea Pix* de V. Em. Galan, în curs de montare la Teatrul de Comedie.

În Mastacan, Ciubotărașu vede un om dintr-o generație și cu o formație veche, care izbutește să facă pași înainte în societatea noastră. Este și el un constructor al vieții noi; mai mult, el e chemat chiar să educe pe cei tineri. Dar, ecouri din vechea lui educație se mai fac încă simțite. Ecouri din vechea influență a banului și din vechea prejudecată a puterii „bitei“, și tocmai împotriva acestor rămășițe, se va ridica Ciubotărașu în rolul interpretat, subliniind contradicțiile și zbuciumul din sufletul lui Mastacan, scofînd la iveală biruința, pe care influențele noi, sănătoase, o vor avea în sufletul lui Mastacan, dizolvînd deprinderi vechi și perimate. Ștefan Ciubotărașu ne asigură că va face totul pentru ca frămîntarea lui Mastacan să fie înțeleasă și, mai ales, pentru ca rezolvarea ei pozitivă să constituie un bun exemplu de urmat. Odată cu cîștigarea totală a lui Mastacan la principiile morale ale vieții noastre socialiste, și prin ilustrarea scenică a acestei cuceriri, artistul are ambiția de a contribui și cu acest rol la educarea și formarea în spirit nou a aceluia care, în măsură variabilă, mai au nevoie de acest lucru.

...ȘI EDUCAREA VIITORILOR

INTERPREȚI

Ion Finteșteanu

Dacă funcția educativă a artistului – despre care vorbește Ștefan Ciubotărașu – este o preocupare firească pentru un profesionist al scenei, ea devine cu atât mai mult, și mai arzător, o preocupare în rindul acelorora chemați să-i formeze pe înșiși acești viitori profesioniști ai scenei.

Ion Finteșteanu, în calitatea lui de pedagog, ne-a declarat:

Corpul didactic al Institutului de teatru „I. L. Caragiale” a înțeles că este răspunzător de felul cum pregătește pentru teatru și pentru viață, tinerele mlădițe care îi sînt încredințate. Și, în spiritul acestei răspunderi, își duce cu multă grijă munca. Ca prim punct al activității noastre se înscrie, fără îndoială, lupta pentru dezvoltarea conștiinței cetățenești a studenților. Studentul-actor este îndemnat și îndrumat să cunoască realitatea și să o studieze. Numai așa poate el să înțeleagă problemele societății în care trăiește și perspectivele ei de dezvoltare. Studenții Institutului de teatru au înțeles că – pentru a pătrunde în adîncul problemelor de viață – actorul-cetățean trebuie să fie în același timp și un cercetător științific și că fondul de idei al artei sale se găsește în învățătura marxist-leninistă. Înarmat cu această învățătură, el va putea deveni un mesager al marilor idealuri umane.

Pentru aceasta noi am studiat și studiem problemele pieselor revoluționare, înregistrînd reale progrese și succese cu *Uraganul*, *Ruptura*, *Tragedia optimistă* și, mai recent, *Poemul lui Octombrie*.

Am fost pe bună dreptate criticați că n-am inclus piese originale, dar dacă privim repertoriul pe întregul an școlar, vedem că figurează *Surorile Boga* de H. Lovinescu (cu toate clasele anului IV) și *Secunda 58* de D. Dorian. Noi căutăm și așteptăm întotdeauna cu nesaț literatura dramatică nouă, dar aici, de bună seamă, nu este vorba numai de tematică, ci și de împlinirea unor exigențe pedagogice. În această lumină, se înscrie și reconsiderarea clasicii, prin spectacolele Alecsandri și Caragiale.

Una din contribuțiile noastre la sărbătorirea aniversării partidului va fi montarea scenică a unui *Poem*, alcătuit din versuri din opera lui Marcel Breslașu. Au și fost alese momentele nodale din istoria și lupta partidului și ajunge să cităm că nu vor lipsi episoade ca: Iașul 1917, cu primele ecouri ale Marii Revoluții Socialiste, înființarea partidului (1921), luptele greviste din 1933, lupta împotriva fascizării țării, culminînd cu insurecția armată de la 23 August, pînă la realizările importante ale zilelor noastre. *Poemul* va fi montat cu concursul întregului Institut.

Dar toate acestea privesc, desigur, sarcinile obișnuite ale Institutului, nu sînt manifestări structural noi. De aceea, ne-am gîndit să întîmpinăm aniversarea partidului și cu un fapt cu totul nou, inedit. E vorba de inițiativa de a crea pe lângă Institutul de teatru și Studioul acestuia, un *cenaclu de dramaturgi*, invitînd acolo atît pe cei consacrați, cît, mai ales, pe cei tineri. Vom încerca să-i facem să vibreze la unison cu noi pentru arta teatrală, să-i cîștigăm pentru scena noastră. Ne-am gîndit chiar și la unele teme, pe care le-am propune în vederea scrierii de piese. Pe scurt, Studioul Institutului de teatru are ambiția de a da și el *premiere absolute* cu piese originale.

TEATRUL NOSTRU: MESAGER DE PACE ÎN LUME

Dina Cocea

Ne aflăm, aşadar, în faţa unei foarte largi şi variate mişcări de idei, de elanuri, de căutări şi de perspective, care ating toate sectoarele frontului nostru teatral. Această pasionată efervescenţă creatoare e de natură să făgăduiască aniversării partidului, nu numai o întîmpinare demnă de anvergura acestui eveniment, dar şi să constituie un real pas înainte în dezvoltarea teatrului nostru realist-socialist.

Bunul renume cîştigat peste hotare de teatrul nostru, în anii revoluţiei culturale, conduse de partid, este şi el edificator pentru sporirea prestigiului său. Actriţa Dina Cocea, membră în conducerea Asociaţiei oamenilor de artă din instituţiile teatrale şi muzicale (A.T.M.), ne-a împărtăşit cîteva lucruri în sensul acesta.

E firesc sentimentul de mîndrie — spune Dina Cocea — pe care-l simte fiecare artist pentru prestigiul obţinut de el şi de arta lui în mijlocul poporului său. Acest sentiment însă devine mult mai puternic, atunci cînd, departe de patrie, pretutindeni unde teatrul românesc e cunoscut — fie prin turneele noastre, fie prin literatura noastră dramatică —, sesizezi în ochii oamenilor din străinătate, lucrea unor gînduri de admiraţie, a unor sentimente care constituie autentice omagii aduse artei noastre. Teatrul nostru îşi trage puterea din zămis-lirile vieţii însăşi şi-şi împlineşte menirea fiind purtătorul de cuvînt al acestei vieţi noi. Fie că am stat de vorbă cu vechii şi bunii prieteni Alexei Arbuzov şi Jurii Zavadski, la Moscova; fie că am discutat cu Jean Darcant, secretarul I.T.I. din Paris, sau cu Vincenzo Torraca, directorul Teatrului Eliseo din Roma; fie că am ascultat impresiile americancei Rosamond Montgilder, vicepreşedinta I.T.I., sau că am schimbat păreri cu Milan Bogdanovici, directorul Teatrului Naţional din Belgrad, pe toate meridianele m-au întîmpinat numai cuvinte de laudă şi stimă la adresa teatrului nostru de azi. Trecînd peste hotarele ţării, cuvîntul artei noastre — un cuvînt animat de fierbinte patriotism socialist şi, în acelaşi timp, de un fierbinte sentiment internaţionalist proletar — întăreşte puternic, acolo unde dăinuiesc încă alte orînduiri decît a noastră, orînduiri vechi, crepusculare, speranţa că lumea se schimbă, că viaţa umană are preţ, că învinge adevărul. Acesta este cuvîntul răspîndit şi de teatrul nostru, iar cei ce-l ascultă, îl iubesc, îl preţuiesc, cred în el. Aniversarea a 40 de ani de la înfiinţarea Partidului Comunist din România va fi desigur un prilej de trecere în revistă a realizărilor artei şi teatrului nostru realist-socialist, ale scriitorilor, actorilor, regizorilor şi scenografilor noştri, care va prilejui publicului clipe de mare bucurie estetică, de sporire a cunoştinţelor sale despre realitatea zilelor noastre, transfigurată în expresia ei artistică.

În bilanţurile făcute cu prilejul aniversării partidului va fi cu neputinţă să nu se ţină seamă şi de felul în care arta noastră s-a impus peste hotare, de prestigiul cîştigat pretutindeni, acolo unde ne purtăm mesajul de pace şi prietenie.